

Politikk er å ville og å handle

Taler

Rasmus Hansson

Dato

22 oktober 2013

Sted

Stortinget

Omstendigheter

Trontaledebatt og Miljøpartiet De Grønnes første innlegg fra Stortingets talerstol

1

5 Ærede president,

Som Miljøpartiet De Grønnes første representant i den norske nasjonalforsamlingen vil jeg begynne med å uttrykke vår dype respekt for det norske folkestyret og for innsatsen andre partier har gjort for å bygge Norge til et av verdens fremste demokratier og velferdssamfunn.

10

Den politiske og økonomiske tenkingen som ligger til grunn for vårt velferdssamfunn inneholder avgjørende og umistelige verdier. Men den har også en blind flekk: De gamle ideologiene tar selve livsgrunnlaget på jorda for gitt.

15

President, politikk er å ville og å handle. Menneskene har til alle tider møtt store og alvorlige utfordringer. Men nå står vi overfor noe fundamentalt nytt: Vi er i ferd med å endre selve de grunnleggende fysiske og biologiske forutsetningene for livet på jorda. Dette er en utfordring vi bare kan løse gjennom felles, globale forpliktelser. Men global enighet forutsetter at hvert land gjør sin jobb, og det forutsetter at noen begynner. Norge har en åpenbar moralsk forpliktelse til å gå foran, og vi har samtidig nå en unik mulighet til å ta det norske velferdssamfunnet et langt skritt videre.

20

25 79 000 mennesker har stemt Miljøpartiet De Grønne inn på Stortinget. Både disse og mange flere velger spørsmålsteget ved en politisk konsensus om at den eneste relevante rammen for norsk samfunnsutvikling er å sikre oss selv

stadig mer.

30

I hverdagen her i Oslo må vi stadig oftere minne oss selv om at vi ikke skal gå uanfektet forbi mennesker som sitter på fortauet og ikke har annet å håpe på enn at vi skal gi dem en mynt. I det internasjonale samfunnet må vi minne oss selv om at Norge er et ekstremt privilegert land på en grovt urettferdig klode. Vi har unike muligheter, og vi har alvorlige forpliktelser.

35

Miljøpartiet De Grønne er ikke et moralistparti og ikke partiet for dårlig samvittighet. Men vi er sendt hit av velgere som mener det er en selvfølge at norsk politikk skal styres like mye etter det som er riktig, som etter det som lønner seg. Vi er sendt hit av velgere som mener at den globale jobben begynner her hjemme, og ikke minst her i denne salen, President.

40

Alle i Norge kjenner til jordas klima- og ressursproblemer. Vi lærer om det på skolen og statsministere snakker om det i nyttårstaler. Samtidig opplever folk at klimapolitikken er vanskelig å få øye på i hverdagen, og at det er vanskelig å gjøre mye for å leve klimavennlig. Folk ser at omtrent all politikk og alle virkemidler er innrettet på å få det private og materielle forbruket til å øke enda mer.

45

President, i sin erklæring til Stortinget la statsministeren særlig vekt på kunnskap og på å styrke forskning og utdanning. Det er en prioritering Miljøpartiet De Grønne støtter helhjertet. Men kunnskap løser lite alene. Vi trenger riktig sort, og den må brukes. Norge har for eksempel allerede et av verdens ledende klimaforskningsmiljøer. Men mens norske forskere dokumenterer de dramatiske klimaendringene i arktis og nærmest trygler om en mer forpliktende klimapolitikk, satser Norge alt på økt oljevirkosomhet i arktis. Kunnskapen Norge trenger nå er det som gir grunnlag for et fornybart samfunn. Og så må vi bruke kunnskapen.

55

Regjeringen Solberg satser stort på utbygging av infrastruktur som vei, jernbane og energi. Veibyggingen er en feilsatsing, jernbane - og utbygging av fornybar energi er riktige tiltak forutsatt at de baseres på kunnskap. Problemet er at Høyre og FrP samtidig med store utbygginger aktivt svekker det kunnskapsbaserte sikkerhetsnettet som skal beskytte norsk natur og biologisk mangfold.

65

Miljøpartiet De Grønne kommer til å arbeide hardt på Stortinget for å ivareta

norsk natur, og også for å sikre velferden for de dyrene vi har i landbruket og i norske hjem. Vi vil styrkedyretilsynet og gjøre kontrollen av norsk dyrehold uavhengig av næringsinteresser. Pelsdyrnæringen må nå fases ut og vi vil rydde opp i landbrukets raskest voksende næringer, som kyllingindustrien, så driften samsvarer med norsk lov om dyrevelferd.

President, all ære til Kristelig Folkeparti og Venstre som har videreført og utvidet SVs gode innsats for utsettelse av oljeaktivitet i sårbare områder. Men det er ikke godt nok at norsk miljøsuksess består av stadige uavgjorte omkamper. En kunnskapsbasert havforvaltning vil bestå i å respektere de klare rådene alle naturfaglige miljøer gir igjen og igjen. Det vi ikke trenger er flere påskudd for å kreve såkalt ny kunnskap fordi kunnskapen man har, ikke passer med svaret man ønsker.

I dag baserer Norge velferden på økt global oppvarming. Statsbudsjettet til Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV signaliserer at norske klimagassutslipp vil øke fram til 2020 for så å avta tilbake til dagens nivå i 2030. Dagens investeringer har som eksplisitt mål å sikre petroleumsvirksomhet langt fram mot 2050. Olje/gass-eksporten gir ytterligere ti ganger de nasjonale klimagassutslippene. Overskuddet fra oljevirkomheten investeres gjennom pensjonsfondet i det globale finansmarkedet som er selve motoren i den globale oppvarmingen.

Samtidig varsler regjeringen Solberg en «gradvis omstilling» til et lavutslippssamfunn i 2050. Miljøpartiet De Grønne har hørt dette løftet før men vi tar det alvorlig. En slik omstilling skjer ikke av seg selv. Den må gjennomføres aktivt og forpliktende. Når vårt samfunn mener at noe er for viktig til å være politisk kasteball fra valg til valg, da lovfester vi det.

Vi utfordrer derfor regjeringen til å levere på valgkampens løfte om å utrede en klimalov, og til å foreslå en slik lov så snart som overhodet mulig. Grunnlaget for utredningen har allerede ligget lenge i en skuff der Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet la det.

Miljøpartiet De Grønne ønsker velkommen regjeringen Solbergs ambisjon om å forsterke klimaforliket. Gjeldende forlik var en god idé men er en lite forpliktende enighet om et minste felles multiplum. Nå trenger klimapolitikken ledelse. Et nytt klimaforlik er nødvendig. President, Høyre må nå bekrefte

valgløftene om en langt bedre klimapolitikk enn Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV førte. Jo lengre den nye regjeringen tør gå foran, desto fortere vil de andre partiene komme etter.

110

President! Det bærekraftige Norge kommer ikke av seg selv. Vi må velge det og ville det. Miljøpartiet De Grønne vil utvikle norsk oljevirkosomhet i løpet av 20 år. Et slikt vedtak vil gi norsk forskning og næringsliv den politiske bekreftelsen og langsiktigheten de trenger for å satse. Vi vil ikke skru av oljekrana i morgen, vi vil ha en planmessig utvikling. Tjue år er en lang utviklingsperiode. Inntektene fra pensjonsfondet vil ikke forsvinne og norsk næringsliv har stor omstillingsevne. For 40 år siden hadde vi knapt en oljesektor. Nå er den verdensledende. De samme dyktige menneskene vil skape neste generasjons næringsliv.

120

Norge er Europas største havnasjon. Samarbeid mellom næring, forskning, politikk og miljøbevegelse har sikret oss verdens best forvaltede fiskerier som kan gi grunnlag for ny næringsutvikling og mange nye arbeidsplasser. Våre marine økosystemer har enormproduksjon og huser titusener av arter som kan gi råstoff til matproduksjon, karbonfangst og nye generasjoner produkter innen medisn, biokjemi, materialer, genetikk og IT. Over norskehavområder blåser enorme energimengder som kan gi Norge en stor, ny næring innen havvind.

130

Norsk aquakultur må løse sine miljø- og fôrproblemer, men når det skjer er mulighetene store for videre utvikling av næringen. Skognæringen står foran en sterk og differensiert utvikling fra gårsdagens konsentrasjon om plank og papir. Norsk landbruk kan gi mange og gode arbeidsplasser og et mye bredere produktspekter. Mulighetene er store, men de forutsetter riktig kunnskap og forpliktende politiske vedtak.

135

President, politikk er å ville og å handle. Tysklands konservative statsminister Angela Märkel har vist at nye beslutninger om samfunnets retning er mulig også i dag. Det tyske «energiwände», sterkt påvirket av vårt søsterparti Die Grünen, var ikke motivert av kortsiktig markedsrasjonalitet. Et nytt og overordnet politisk mål ble vedtatt, vel vitende om at kostnader og problemer ville bli store. Märkels regjering forpliktet seg til en ny retning. Når denne salen bestemmer seg for at vi vil utvikle det bærekraftige norske samfunnet, kommer vi til å gjøre det.

140

President, politikk er både å ville og å handle. I sin regjeringserklæring sa

statsminister Solberg at vi må overlate kloden til våre etterkommere i bedre stand enn vi selv overtok den. Spørsmålet er dermed ikke om Norge skal utvikle seg videre fra oljealderen, men når. Spørsmålet er hvordan vi vil styre utviklingen og gjøre overgangen til det bærekraftige Norge til et stort, ambisiøst, målbevisst og banebrytende sprang for det norske velferdssamfunnet, og et eksempel som kan inspirere hele verden. Ingenting utløser mer skaperkraft enn et fellessamfunnsprosjekt og en felles retning.

Hvis ikke vi gjør det, hvem i all verden skal da gjøre det, President? Miljøpartiet De Grønne vil arbeide hardt for at dette nye retningsvalget gjøres nå. Av respekt for kloden, våre medmennesker og etterkommere, og i optimistisk tro på hva samfunnet vårt kan få til, hvis denne salen vil.

Til slutt vil jeg ta opp to forslag fra Miljøpartiet De Grønne:

Stortinget ber regjeringen om i løpet av 2014 å gi Statens Pensjonsfond Utland et mandat til å investere minst 5 % av fondets markedsverdi direkte i infrastruktur for fornybar energiproduksjon og distribusjon innen 2020.

Stortinget ber regjeringen om å endre investeringsstrategien til Statens Pensjonsfond Utland slik at fondet trekker seg ut av alle kull- og tjæresandaktiviteter, og gradvis redusere eksponeringen til annen fossil energi i porteføljen.

Takk.

Kilde

www.scribd.com/doc

Emner

Innlegg i Stortinget, Miljø, Miljøpartiet De Grønne, Miljøvern, Storting

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/politikk-er-a-ville-og-a-handle>